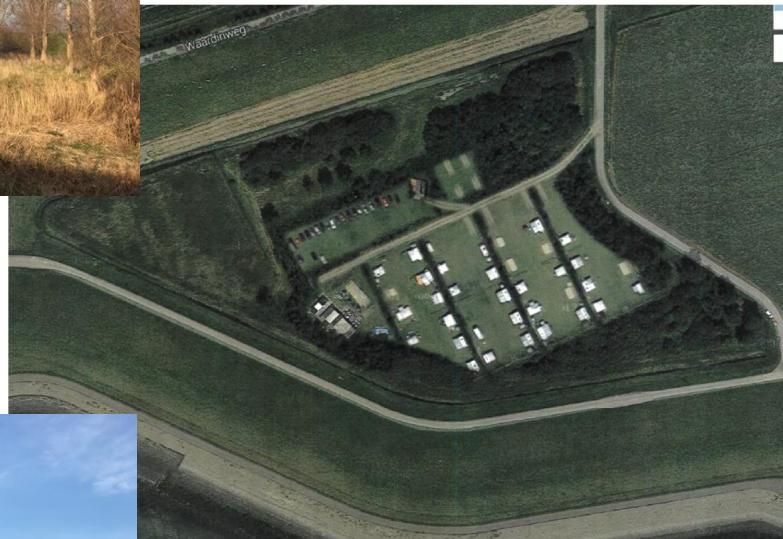

Quickscan flora en fauna verplaatsen naturistencamping

Projectnummer 160311

16 december 2016

Auteur

Ing. R.J. Buijs

Opdrachtgever

Gemeente Vlissingen
Postbus 3000
4380 GV Vlissingen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
1.1 AANLEIDING.....	3
1.2 WETTELIJK KADER	3
1.3 DOEL ONDERZOEK	3
1.4 LEESWIJZER.....	3
2. WERKWIJZE	4
3. BUREAUSTUDIE	5
3.1 GEBIEDSBESCHERMING	6
3.2 SOORTBESCHERMING	7
4. RESULTATEN VELDBEZOEKEN.....	8
4.1 BIOTOPEN EN SOORTEN	10
4.2 WAARGENOMEN EN TE VERWACHTEN SOORTEN.....	11
5. TOETSING VAN HET PROJECT AAN DE NATUURWAARDEN.....	12
5.1 BESCHRIJVING GEPLANDE ACTIVITEIT	12
5.2 TOETSING PROJECT AAN GEVOLGEN NATURA 2000.....	13
5.3 TOETSING PROJECT AAN GEVOLGEN NATUUR NETWERK NEDERLAND	13
5.4 TOETSING PROJECT AAN DE FLORA- EN FAUNAWET	13
5.4.1 <i>Vogels</i>	13
5.4.2 <i>Grondgebonden zoogdieren</i>	14
5.4.3 <i>Amfibieën</i>	14
5.4.4 <i>Planten</i>	14
5.4.5 <i>Vleermuizen</i>	15
5.4.6 <i>Overig beschermde soorten</i>	15
6. MITIGERENDE MAATREGELEN	16
7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	17
LITERATUUR.....	18

Bijlage 1 Wettelijk kader

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de komst van de Marinekazerne dient de Naturistenvereniging Zeelandia te worden verplaatst. Na overleg met de gemeente Vlissingen, de Provincie Zeeland, Staatsbosbeheer en het Waterschap is het plan om het bij Staatsbosbeheer in beheer zijnde terrein de “De Schone Waardin” te pachten en in te richten als kampeerterrein. Dit terrein is gelegen aan het Kortjeswegje 2 te Ritthem. Om die reden dient onderzoek plaats te vinden om de gevolgen van de voorgenomen ontwikkelingen voor de aanwezige flora en fauna op de betreffende grond inzichtelijk te maken. In dit kader heeft Buijs Eco Consult in opdracht van de Gemeente Vlissingen onderhavig onderzoek uitgevoerd naar de voorkomende, dan wel te verwachten beschermde planten- en diersoorten binnen het projectgebied.

1.2 Wettelijk kader

Vanuit de Flora- en faunawet (en per 01/01/2017 Wet natuurbescherming) is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van deze natuurwetgeving is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade aan (zwaardere) beschermde soorten niet te voorkomen is, is een ontheffing noodzakelijk. (zie bijlage 1 voor nadere toelichting van het Wettelijk Kader).

1.3 Doel onderzoek

Het doel van deze quickscan is analyseren of in het plangebied beschermde natuurwaarden in het geding zijn. Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen ingreep/ontwikkeling met de huidige Flora- en faunawet en de per 01/01/2017 in werking tredende Wet natuurbescherming.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied. Hoofdstuk 3 gaat in op gevolgde werkwijze. Hoofdstuk 4 gaat in op de resultaten van het veldbezoek. Hoofdstuk 5 beschrijft de toetsing van de ingreep aan flora- en faunawet en de toekomstige Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 6 beschrijft de mitigerende maatregelen en hoofdstuk 7 de conclusies en aanbevelingen. De wettelijke achtergronden van de Flora- en faunawet / Wet natuurbescherming zijn beschreven in bijlage 1.

2. Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met flora en fauna op te sporen dient er een antwoord te komen op de volgende vragen:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de (strikt) beschermde soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden worden de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Verkenning beschikbare gegevens

De eerste werkstap bestaat uit een check op aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten op basis van verspreidingsgegevens van mogelijk voorkomende beschermde plant- en diersoorten (bureaustudie).

Stap 2. Veldbezoek

Er is een veldbezoek verricht aan het plangebied en de omgeving. Hierbij is, op basis van de gegevens van de bureaustudie, beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering) op de aangetroffen en verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Aanbevelingen met betrekking tot de aanwezige soorten

Op basis van stap 1 tot en met 3 worden conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van de verbodsbepalingen en de te nemen vervolgstappen.

3. Bureaustudie

Het plangebied is gelegen ten oosten van Vlissingen (zie fig. 3.1). De locatie wordt omsloten door agrarisch gebied. Het ligt pal tegen de zeedijk van de Westerschelde. Het terrein bestaat uit jonge bosaanplant met plaatselijk een grazige onderbegroeiing.

Figuur 3.1 Plangebied van het flora- en faunaonderzoek (bron achtergrond: Provincie Zeeland)

3.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied grenst aan Natura 2000-gebied. De Westerschelde maar vormt geen onderdeel van het Natura 2000-gebied (zie figuur 3.2). Er is ter plaatste van het plangebied geen droogvallend slik dat van belang is voor (vogel-)soorten waarvoor de Westerschelde is aangewezen in kader van Natura 2000. Ook vormt het dijkvak ter plaatse van het plangebied geen hoogwatervluchtplaats voor vogelsoorten waarvoor de Westerschelde is aangewezen. Buitendijks is een fietspad dat redelijk veel betreden wordt door fietsers. Het plangebied zelf heeft ook geen functie voor soorten of habitattypen waarvoor de Westerschelde is aangewezen als Natura 2000-gebied.

Figuur 3.2 Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het Natura 2000 (bron: Provincie Zeeland)

Het plangebied is wel onderdeel van het Natuurnetwerk Zeeland (zie figuur 3.3). Ten oosten van het plangebied ligt het natuurgebied Fort Rammekens.

Figuur 3.2 Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het NNN (bron: Provincie Zeeland)

3.2 Soortbescherming

Op basis van verspreidingsatlassen en bronnen als telmee.nl en waarneming.nl bestaat er een kans op de strikt beschermde soorten (gewone en ruige dwergvleermuis). In het waarnemingarchief van Staatsbosbeier waren waarnemingen van Grote bonte specht, Havik, Buizerd bekend. Bekend is ook dat deze laatste soort broed in het nabijgelegen Fort Rammekens. De aanwezige beplanting kan een functie vervullen voor diverse vogelsoorten die in het gebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek is de functionaliteit voor deze soorten beoordeeld. Het is een geschikt biotoop voor vogels zoals zwarte kraai, ekster, merel, houtduif, heggemus, fitis en tjiftjaf. Een lijst van mogelijk voorkomende soorten staat weergegeven in tabel 4.1.

4. Resultaten veldbezoeken

De planlocatie is in oktober en december 2016 bezocht. Het terrein is onderzocht op de aanwezigheid van groeiplaatsen van hogere planten en beschermde fauna, die volgens de Flora- en faunawet (Wet natuurbescherming) beschermd zijn. Tevens is een algemene beoordeling gemaakt voor de geschiktheid van het gebied voor overige (niet aangetroffen) beschermde soorten.

Figuur 4.1 Impressie van plangebied

Figuur 4.2 Impressie van plangebied

Figuur 4.3 Impressie van plangebied

Figuur 4.4 Impressie van plangebied

4.1 Biotopen en soorten

Het plangebied bestaat uit de volgende biotopen:

- + Opgaande beplanting
- + Grazige vegetatie
- + Watergangen

Opgaande beplanting

De bomen zijn geschikt voor algemene bos- en struweelvogels. Vogels als ekster (twee oude nestbouwen aangetroffen) houtduif, heggemus, merel, fitis, tijftjaf en fazant broeden waarschijnlijk in het gebied. Jaarrond beschermde vogels worden niet verwacht door het ontbreken van zogenaamde horstbomen. Het vormt een geschikt biotoop voor algemene zoogdiersoorten zoals bosmuis, huisspitsmuis en egel. Ook algemeen voorkomende amfibieën zoals bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad kunnen het bosje als landbiotoop gebruiken. Het snoeihout van eerdere dunning is verwerkt in rillen (opgestapeld) in het plangebied.

Grazige vegetatie

In het westelijk deel van het bosje is sprake van wat meer grazige vegetatie met enkele grote populieren. In dit deel bevinden zich enkele hazen en biedt voor grauwe gans (persoonlijke waarneming S. Halters) en fazanten broedgelegenheid.

Watergangen

De aanwezige watergangen zijn erg ondiepe en lagen tijdens het veldbezoek in december zelfs deels droog. De watergangen zijn ecologisch gezien niet hoogwaardig maar mogelijk door de beperkte geschiktheid voor vissen juist voor amfibieën weer interessant.

4.2 Waargenomen en te verwachten soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de vastgestelde biotopen is een overzicht gemaakt van de beschermde soorten die in het plangebied worden verwacht of daadwerkelijk zijn waargenomen tijdens het veldbezoek.

Tabel 4.1: Te verwachten en waargenomen (onderstreept) soorten in het plangebied na veldbezoeken.

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet (Ffw)	Wet natuurbescherming	Rode lijst (RL)
Zoogdieren				
<u>Mol</u>	Talpa europea	Ffw 1	Niet beschermd	
Egel	Einaceus europeus	Ffw 1	Nationaal beschermd	
<u>Haas</u>	Lepus europeus	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Bosmuis	Apodemus sylvaticus	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Dwergmuis	Mycromys minutus	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Aardmuis	Microtus agrestis	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Veldmuis	Microtus aravalis	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Huisspitsmuis	Crociodura russula	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Dwergspitsmuis	Sorex minutus	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrelus	Ffw 3	Habitatrichtlijn	
Ruige dwergvleermuis	Pistrellus nathussi	Ffw 3	Habitatrichtlijn	
Amfibieën				
Bruine Kikker	Rana temporaria	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Bastaardkikker	Rana klepton esculenta	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Gewone pad	Bufo bufo	Ffw 1	Nationaal beschermd	
Vogels				
<u>Merel</u>	Turdus merula	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
<u>Fazant</u>	Phasianus colchicus	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
<u>Grauwe gans</u>	Anser Anser	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
Grote bonte specht	Dendrocopos major	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
Tjiftjaf	Phylloscopus collybita	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
Heggenmus	Prunella modularis	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
Zwarte kraai	Corvus corone	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
<u>Ekster</u>	Pica pica	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
Fitis	Phylloscopus trochilus	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
Houtduif	Columba palumbus	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
<u>Roodborst</u>	Erithacus rubecula	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
Winterkoning	Troglodytes troglodytes	Ffw 2	Vogelrichtlijn	
Vaatplanten				
<u>Brede wespenorchis</u>	Epipactis helleborine	Ffw 1	Niet beschermd	
<u>Grote Kaardenbol</u>	Dipsacus fullonum	Ffw 1	Niet beschermd	

Toelichting tabel

Status

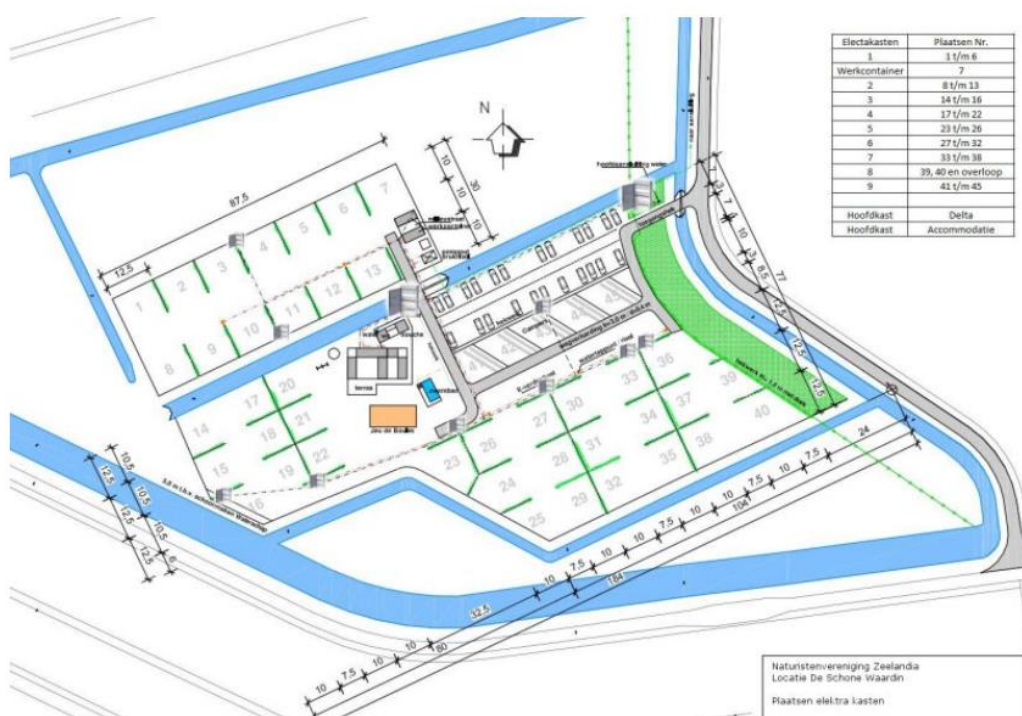
Ffw: de soort is beschermd krachtens de Flora en faunawet; Ffw 1 t/m 3: beschermingsregime AMvB art 75: 1= soorttabel 1 (lichtste regime), 2= soorttabel 2, 3=soorttabel 3 (zwaarste regime)

RL: de soort staat op de Nederlandse Rode lijst (2004) van bedreigde en kwetsbare soorten

5. Toetsing van het project aan de Natuurwaarden

5.1 Beschrijving geplande activiteit

Om de verplaatsing van de naturistencamping mogelijk te maken dient een groot deel van de opgaande beplanting te worden gekapt. Om beslotenheid te waarborgen blijft een groene omlijsting gewaarborgd. Voor een impressie zie figuur 5.1 en 5.2. Voor de voorgenomen ingreep hoeft niet te worden geheid of iets dergelijks; de chalets zullen worden geplaatst op betonplaten. Op het terrein worden ook de nodige voorzieningen aangebracht, water, verlichting, elektriciteit en verhardingen.

Figuur 5.1. Plangebied met voorgenomen herinrichting. (bron: Camping Zeelandia)

Figuur 5.2. Plangebied met voorgenomen herinrichting. (bron: Camping Zeelandia)

5.2 Toetsing project aan gevolgen Natura 2000

Er zullen geen veranderingen plaatsvinden met wezenlijke gevolgen voor natuurlijke kenmerken en waarden van het Natura 2000-gebied Westerschelde. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen fysieke impact op Natura 2000. Er worden bij de aanleg van de camping geen trillingen veroorzaakt die tot in het Natura 2000-gebied reiken en bijvoorbeeld zeehonden kunnen storen. Het plangebied vormt in geen enkel opzicht een betekenis voor soorten die aangewezen zijn voor de Westerschelde. Significant negatieve effecten op het Natura 2000 gebied zijn niet aan de orde.

5.3 Toetsing project aan gevolgen Natuur Netwerk Nederland

Door de voorgenomen ingreep is er sprake van oppervlakteverlies Natuur Netwerk Nederland (max. 1,3 hectare). Deze oppervlakte dient elders gecompenseerd te worden. Hiervoor zijn al gesprekken geweest met de Provincie Zeeland en Staatsbosbeheer. De provincie Zeeland is voornemens de begrenzing van het Natuurnetwerk aan te passen door een terrein op Schouwen-Duiveland toe te voegen aan het Natuur Netwerk Nederland evenals het (in het kader van de kustversterking) uitgebreide Vebenabos bij Dishoek. Hiermee is het oppervlakteverlies gecompenseerd. Er worden door de huidige geïsoleerde ligging en beperkte ecologische waarde van het plangebied geen significant negatieve effecten op het Natuur Netwerk verwacht. Het plangebied vormt geen essentieel leefgebied van een bijzondere soort. Door de ingreep blijft er groen gehandhaafd waardoor een eventuele functie als verbindingzone voor kleine grondgebonden fauna deels nog gehandhaafd blijft.

5.4 Toetsing project aan de Flora- en faunawet

5.4.1 Vogels

Vogels worden verstoord door zowel bewegingen als geluid, maar niet elke vogel is even gevoelig. Daarnaast is het van belang in welke periode van het jaar een vogelsoort wordt verstoord. In het algemeen geldt dat regelmatige verstoring tijdens het broeden tot gevolg heeft dat het broedsel in de steek wordt gelaten door een gevoel van onveiligheid. Voor soorten die slechts één broedsel per jaar produceren betekent dit een verloren jaar. Voor vogels die meerdere broedsels per jaar produceren zijn de gevolgen veel minder desastreus. Die soorten kunnen dan een nieuwe broedplek zoeken en opnieuw eieren leggen en uitbroeden.

Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode maart - augustus, dan worden daarbij vaak broedende vogels verstoord. Alle broedvogels zijn beschermd gedurende de voortplantingsperiode. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Als er broedende vogels aanwezig zijn moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het moment dat de jonge vogels uitvliegen. Als er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden het hele jaar starten. Let op dat de periode maart-augustus slechts indicatief is; vogels kunnen theoretisch op elk moment in een jaar tot broeden komen.

Er komen geen vogels voor met een vaste- rust en verblijfplaats binnen het plangebied. De voorkomende vogels zijn algemeen en hebben een breed verspreidingsgebied in Nederland. De grote bonte specht heeft alternatieve bomen beschikbaar in de omgeving. Er blijven voldoende bomen gehandhaafd om als nestboom te kunnen fungeren..

Door het plannen van de werkzaamheden (verwijderen bosopslag) buiten de kwetsbare periode van vogels (maart-augustus) worden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden. Gedurende de ontwikkeling /inrichting van het terrein zullen mogelijk maatregelen genomen moeten worden om broeden van vogels te voorkomen door het werkterrein zo steriel mogelijk te houden (geen opgaande begroeiing, frequent maaien).

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende broedvogelsoorten is niet in het geding.

5.4.2 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens de werkzaamheden kunnen kleine zoogdieren worden verstoord en hun vaste Verblijfplaatsen kunnen vernield worden. Onder kleine zoogdieren in het plangebied vallen: muizen, egel, en mol. Deze schade is maar moeilijk te voorkomen. De effecten kunnen worden verminderd door de werkzaamheden aan buiten de voortplantingsperiode te plannen en gefaseerd uit te voeren.

Dit houdt in dat eerst de aanwezige vegetatie ter plaatse zo kort mogelijk wordt gemaaid of wordt verwijderd, alvorens in een later stadium de overige werkzaamheden (aanleg voorzieningen) te starten.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende zoogdiersoorten is niet in het geding.

5.4.3 Amfibieën

In de omgeving blijft voldoende landareaal aanwezig voor in de omgeving voorkomende amfibieën (o.a. op het plangebied zelf en bij Fort Rammekens). Door de beplanting bij voorkeur te verwijderen buiten de winterrust wordt schade aan overwinterende amfibieën verminderd.

De gunstige staat van de bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en de gewone pad zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

5.4.4 Planten

Op de planlocatie zijn tijdens de terreinbezoeken geen beschermde planten waargenomen die de voorgenomen ingreep kunnen belemmeren. De aangetroffen beschermde planten hebben per 01/01/2017 geen beschermde status meer binnen de Wet natuurbescherming en zijn bovendien algemeen voorkomende soorten op Walcheren waardoor de populatie niet in gevaar is.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende planten is niet in het geding.

5.4.5 Vleermuizen

In de te verwijderen beplanting zijn maar enkele bomen met spleten, gaten en kieren aangetroffen die van belang kunnen zijn als dagverblijf of paar- en baltsverblijf in het najaar voor ruige dwergvleermuizen (zie figuren 5.3 en 5.4). Het merendeel van de bomen is nog te jong voor deze functie. Door ongeveer 10 vleermuiskasten in de te handhaven beplanting op te hangen wordt dit verlies ruimschoots gecompenseerd.

Bomen die kunnen fungeren als kraamverblijf of geschikt zijn voor overwintering zijn niet aangetroffen. Door de geïsoleerde ligging is het plangebied waarschijnlijk beperkt geschikt als foerageergebied voor in de omgeving verblijvende gebouw bewonende gewone dwergvleermuizen. Het is aannemelijk dat ook na realisatie van de camping vleermuizen blijven foerageren in het plangebied. Belangrijk bij de herinrichting is dat eventuele verlichting bestaat uit lage palen (tot 4 meter hoogte) en armaturen toepassen die het licht goed richten en die een scherpe bundel (scherpe cut-off) hebben om onnodige verstrooiing tegen te gaan. Beter nog is om geen tot minimaal verlichting toe te passen.

Figuur 5.3 boom met spleet

Figuur 5.4 boom met losse schors

Effecten op vleermuizen worden niet aannemelijk geacht maar om dit uit te kunnen sluiten zou het wenselijk zijn om in het voorjaar/zomer en nazomer/najaar van 2017 vier bezoeken aan het plangebied te brengen om het gebruik door vleermuizen te kwantificeren en te kwalificeren.

5.3.6 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals vissen, dagvlinders, libellen en andere ongewervelden.

6. Mitigerende maatregelen

Ter voorkoming van overtreding van verbodsbepalingen door de planrealisatie en tijdens de uitvoering zoals verstoring en doding van dieren, volgen hier een aantal mitigerende maatregelen.

- Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode tussen half maart en eind augustus dan dienen maatregelen genomen te worden om het werkkerrein en de directe omgeving onaantrekkelijk te maken voor broedende vogels. Deze maatregelen bestaan uit:
 - bomen en struiken in het plangebied buiten het kwetsbare vogelbroedseizoen (maart – augustus) verwijderen;
 - voor het verwijderen van bomen en struiken de beplanting (laten) inspecteren door deskundige (ecoloog) op aanwezigheid van vogelnesten.
- In het kader van de zorgplicht met betrekking tot grondgebonden zoogdieren wordt aanbevolen om de aanwezige vegetatie zo kort mogelijk te maaien/snoeien tijdens de inrichting, voordat in een later stadium het grondverzet begint. Het leefgebied wordt hierdoor eerst minder geschikt gemaakt en kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren worden verlaten. Tevens zullen tijdens het grondverzet nog aanwezige exemplaren bij gebrek aan dekking eerder verjaagd worden.

7. Conclusies en aanbevelingen

De aanleiding van de quickscan is de verplaatsing van de naturistencamping mogelijk te maken. Deze activiteit kan schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze quickscan zoomt in op de (mogelijke) schadelijke effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld kan worden.

Conclusie is dat de voorgenomen werkzaamheden naar alle waarschijnlijkheid geen effect hebben op de beschermde plant- en diersoorten. Kort samengevat is het resultaat van de quickscan:

1. Effecten op de functionaliteit van het Natura 2000 worden niet aannemelijk geacht.
2. Effecten op de functionaliteit van het Natuur Netwerk Nederland kunnen worden uitgesloten door de voorgenomen compensatie.
3. In en grenzend aan het plangebied komen broedvogels voor. Door mitigerende maatregelen toe te passen, zoals buiten het broedseizoen te werken of passende maatregelen te treffen worden de verbodsbepalingen zoals geformuleerd onder de Flora- en faunawet en Wet natuurbescherming niet overtreden.
4. Effecten op vleermuizen worden niet verwacht, maar de foerageerfunctie van het gebied is niet onderzocht, indien men voornemens is om (veel) licht te gaan toepassen is het van belang om het terreingebruik door vleermuizen beter te kwantificeren en te kwalificeren om te bepalen of er sprake kan zijn van negatieve effecten op foeragerende vleermuizen waarop het verlichtingsplan moet worden ingepast.
5. Voor alle beschermde soorten geldt de bepaling van zorgplicht. Door het naleven van de mitigerende maatregelen kan de zorgplicht goed worden ingepast in het werk. Voor de voorgenomen werkzaamheden hoeft geen ontheffing flora- en faunawet aangevraagd te worden.

Aanbevelingen

- Ecologische begeleiding tijdens het werken in het kwetsbare broedseizoen en de voorgestelde mitigerende maatregelen laten opnemen in het bestek.
- Ondanks het beperkte aantal bomen met gaten, spleten, kieren en loszittende schors wordt aanbevolen om in de te handhaven beplanting vanuit het voorzorgsprincipe een tiental vleermuiskasten te plaatsen om de teloorgang aan potentiële verblijfplaatsen te mitigeren. Dit kunnen wij voor u desgewenst verzorgen.

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een momentopname. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Flora- en faunawet / Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan de zorgplicht. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Het voorafgaand aan de fysieke werkzaamheden controleren van

het werkterrein blijft altijd noodzakelijk en valt onder de algemene zorgplicht van de Flora- en faunawet / Wet natuurbescherming.

Literatuur

Broekhuizen, M.S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren KNNV, Utrecht

Diepenbeek, A. van, 1999 Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Strompel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Websites:

www.Ravon.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.floron.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedbescherming en soortbescherming. De gebiedbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord. Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan vernoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingsfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet¹ in werking getreden.

Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB: Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat. Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de egel, konijn en mol, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander en plantensoorten als grasklokje en gewone dotterbloem.
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB: Voor de soorten van tabel 2 van AMvB is bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

1. Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de habitatrichtlijn en bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB:

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst (zware toets): er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de das, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander en vissoorten waaronder de grote modderkruiper.

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht geldt de 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Indien vooraf bekend is dat de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 treedt naar verwachting de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking. Deze wet vervangt de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. De Wnb kent twee dimensies, gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat betreft gebiedsbescherming verandert er niet veel. De bescherming van Natura 2000 wordt overgenomen, maar behelst niet meer dan wat strikt noodzakelijk is volgens de Habitat- en Vogelrichtlijn. Er zijn ook geen mogelijkheden voor provincies om zwaardere eisen te stellen. Buiten de Natura 2000-gebieden kan een provincie wel verdergaande bescherming bewerkstellingen door daarover in verordeningen regels te stellen.

Bij de soortenbescherming blijven de verboden behouden. De lijst met beschermde soorten wijzigt echter. De indeling in beschermingsniveaus verdwijnt. Er komen drie regimes voor beschermde soorten van de;

- Vogelrichtlijn
- Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen
- 'andere soorten'.

Dit betekent dat bij nieuwe projecten deels met andere soorten rekening dient gehouden te worden dan voorheen. Een aantal nu nog beschermde soorten, vooral vaatplanten en zeevissen, wordt – afgezien van de algemene zorgplicht – straks niet meer beschermd.

Met de nieuwe wet wordt bij het aanvragen van een omgevingsvergunning bij de gemeente meteen getoetst wat de gevolgen voor de natuur zijn. Het is echter nog steeds mogelijk om de natuurvergunning / ontheffing rechtstreeks bij het bevoegd gezag, de provincie waar de activiteit plaatsvindt, aan te vragen. Voor activiteiten waar een omgevingsvergunning nodig blijft, moet die binnen 13 (+7) weken worden gegeven.

De Wnb kent ook een doelbepaling waarin is bepaald dat de natuur een 'intrinsieke waarde' heeft. Hier zal een bestuursorgaan rekening mee moeten houden bij het uitoefenen van zijn taken en bevoegdheden. Deze waarde komt ook terug in de algemene zorgplicht die van toepassing is op alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. De gedragscodes Flora- en faunawet blijven van toepassing. Wel dienen de gedragscodes aan de nieuwe wet aangepast te worden (doordat de lijst met beschermde soorten wijzigt).

In de praktijk blijven bij plannen en projecten ecologische onderzoeken, toetsingen aan de wet en de vergunning- of ontheffingsplicht nodig. In voorliggende Natuurtoets is het voornemen getoetst aan de huidige wetgeving. Tevens is gekeken naar het voorkomen van, en de effecten op, een aantal 'nieuwe' beschermde soorten en Tabel 1-soorten van de Flora- en faunawet waar onder het huidige recht nog vrijstelling voor geldt maar waar de vrijstelling bij inwerkingtreding van de Wnb komt te vervallen (dit verschilt per provincie). Vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wnb zullen (lopende) aanvragen onder het nieuwe recht getoetst worden.